

**פרוטוקול מישיבת המועצה המינהלית (4/2024)
שהתקיימה בתאריך 26.3.2024 באמצעי תקשורת**

- נוכחים מקרב חברי המועצה:
יהושע שמר, יו"ר המועצה המינהלית
אנדרו אביר
סגי איתן
מוטי בסר
אמיר ירון, נגיד הבנק
נעים נג'אר
שרון רבין מרגליות (למעט סעיפים 9 ו-10)
- נוכחים מקרב עובדי הבנק:
יוני אתר, לשכת המנכ"לית
שולמית גרי, מנכ"לית הבנק
עודד כהן, רמ"ט הנגיד (סעיף 10 בלבד)
שי רוזנשטוק, המבקר הפנימי
לירון רייזמן, עוזרת למזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית
אסתי שורץ, מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית
טידה שמיר, היועצת המשפטית
- נוכחים נוספים בנושא מס' 1:
גולן בניטה, מנהל חטיבת השווקים
פרנסואז בן צור, מנהלת אגף פיננסי בחטיבת השווקים
דינה גוטמן, קוסט פורר גבאי את קסירר, E&Y
דוד הופמן, קוסט פורר גבאי את קסירר, E&Y
אלעד יעקובי, לשכת המנכ"לית
נועה לוין, מנהלת אגף החשבות
אלי מאיר, קוסט פורר גבאי את קסירר, E&Y
דרור נגר הלוי, אגף החשבות
אלן פרמן, אלן פרמן – שירותים אקטוארים בע"מ
אסי קורן, קוסט פורר גבאי את קסירר, E&Y
דפנה קטן, מנהלת יחידת השכר, אגף משאבי אנוש
אבי שמיר, לשכת המנכ"לית
מימי שפרמן, מנהלת יחידת חשבונאות ודיווח, אגף החשבות
- נוכחים נוספים בנושא מס' 2:
נועה לוין, מנהלת אגף החשבות
אסי קורן, קוסט פורר גבאי את קסירר, E&Y
- נוכחים נוספים בנושא מס' 8:
יואב סופר, לשכת המשנה לנגיד, מנהל פרויקט השקל הדיגיטלי
- נוכחים נוספים בנושא מס' 9:
יוסי פרוור, מנהל אגף משאבי אנוש, חטיבת הון אנושי ומשאבי ארגון
רון קופמן, מנהל חטיבת הון אנושי ומשאבי ארגון
- נוכחים נוספים בנושא מס' 10:
עינב הכט עמיר, מנהלת יחידת פניות הציבור, חטיבת הפיקוח על הבנקים
דני החיאשוילי, המפקח על הבנקים
עמית חיים, חטיבת הפיקוח על הבנקים

סדר היום:

1. אישור דוחות כספיים כולל הערכת אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי
2. דוח ביקורת רואה חשבון מבקר
3. עדכוני הנגיד והמנכ"לית
4. עדכונים מוועדת ביקורת
5. דוח ביקורת מעקב אחר תיקון הליקויים ויישום ההמלצות מדוח הביקורת בנושא רישוי-מינוי נושאי משרה
6. דוח ביקורת בנושא אתר האינטרנט החדש של בנק ישראל
7. דוח ביקורת בנושא התקשרות ותשלומים ליועצים
8. השקל הדיגיטלי
9. תנאי שכר
10. פנייה למועצה המינהלית

הדיון:

נושא 1 בסדר היום: אישור דוחות כספיים כולל הערכת אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי

חבר המועצה המינהלית, המשמש גם כיו"ר הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים, אמר שב-17 במרץ קיימה הוועדה דיון עם הגורמים הנוגעים בדבר: נציגי אגף החשבונות, רואי החשבון המבקרים וצוותם והאקטואר של הבנק. בדיון קיבלו חברי הוועדה הסברים על הדוחות הכספיים של בנק ישראל לשנה שנסתיימה ב-31 בדצמבר 2023, העלו שאלות וקיבלו לכולן תשובות טובות. לפיכך, הוועדה ממליצה למועצה המינהלית לאשר את הדוחות.

מנהלת יחידת חשבונאות ודיווח מנתה ארבעה אירועים בשנת 2023, בארץ ובעולם, שהייתה להם השפעה ניכרת יותר על הדוחות הכספיים: בארץ – הרפורמה המשפטית ומלחמת "חרבות ברזל", בעולם – חשש לסיכון היציבות של הסקטור הבנקאי בתחילת השנה וההאטה בכלכלה של סין. במהלך השנה חלה עלייה בשיעורי הריבית בעולם ובישראל. מחד גיסא, עליית הריביות בעולם והתייצבותן על רמה גבוהה העלתה את ההכנסות מריבית על יתרות מטבע החוץ. מאידך גיסא, עליות הריבית בישראל גרמה לעלייה בהוצאות הריבית של בנק ישראל בגין השימוש בכלי ספיגה מוניטריים.

מנהלת היחידה ציינה ששווי הנכסים המושקעים בחוץ לארץ, הכלולים בתיק יתרות מטבע החוץ, עלה בשנת 2023 למרות שבנק ישראל מכר כ-8.5 מיליארדי דולרים לצורך התערבות בשוק מטבע החוץ עקב המלחמה. הגורמים לעלייה זו היו: שינויים בתשואות על אג"ח הנקובות במטבע חוץ, רווחי שערות בתיק המניות והשפעת הפיחות בשקל. התמתנות האינפלציה בישראל במהלך השנה גרמה לירידת רכיב ההצמדה באגרות חוב צמודות למדד הנקובות בשקלים, אשר נותרו בתיק השקלי של בנק ישראל מאז התערבותו בשווקים בתקופת הקורונה.

היקף ההתחייבויות של בנק ישראל בארץ ירד בשנת 2023.

מנהלת יחידת חשבונאות ודיווח אמרה כי לאחר לא מעט שנים שבהן היה ההון של הבנק בגירעון, בשנת 2023 הוא הפך לחיובי, בעיקר עקב הגידול בקרנות השערות בעקבות עלייה שמקורה בעיקר בעליית מחירי המניות ובפיחות השקל. יתרת ההפסד המצטבר של הבנק הצטמצמה ב-2023 בעקבות מימוש רווחים של מכשירים פיננסיים נושאי ריבית.

1.

¹ הוחלט לא לפרסם – נושא העלול לשבש את יכולת הבנק לבצע את תפקידו.

מנהלת יחידת חשבונאות ודיווח עברה לסקור את חשבון רווח והפסד. היא ציינה את הגידול הניכר ברווח, שרובו לא מומש, בעיקר הודות לתשואה על יתרות מטבע החוץ שאף התעצמה בתרגומה לשקלים עקב הפיחות השקל. הרווח בשקלים על יתרות מטבע החוץ קוזז באופן חלקי על ידי הגידול בהוצאות הבנק בשקלים – חרף הירידה בכלי הספיגה – בעקבות עליית הריבית בארץ.

מנהלת היחידה ציינה כי אומנם משנת 2021 הדוחות הכספיים של הבנק נערכים על פי כללי ה-IFRS אבל טרם מתקיימים התנאים שהוגדרו בסעיף 76 לחוק בנק ישראל, התש"ע-2010, להעברת רווחים לממשלה. מנהלת היחידה הבהירה כי הרווח הנקי אינו כולל, על פי החוק, רווחים שלא מומשו ולכן הם אינם כלולים ביתרת ההפסד הנצבר. היא הציגה דוח התאמה המראה את הרווח של הבנק על פי ה-IFRS לעומת הרווח על פי הגדרות החוק ואמרה כי הפער בין הרווחים הוא עצום בגלל היקף הרווחים הלא-ממומשים בשנת 2023. היא הדגישה כי קודם להעברת רווחים לממשלה צריך לכסות את יתרת ההפסד הנצבר.

מנהלת היחידה ציינה כי במסגרת ניהול הסיכונים נערכה השנה עבודה משותפת רבה של החשבות עם חטיבת השווקים, כדי לטייב את הנתונים העסקיים ולהתאימם לצרכים החשבונאיים של הבנק. חל שיפור ניכר בנושא והתהליך ממשיך. מנהלת היחידה עברה לסקור את השתקפות ההיבטים התפעוליים יותר של הבנק בדוחות הכספיים. היא ציינה כי בשנת 2023 חלה עלייה מסוימת הן בהוצאות השכר והן בגמלאות. מנגד, חלה ירידה ניכרת בהוצאות הפחת על הרכוש הקבוע ובהוצאות הכלליות. היא הסבירה שעיקר הוצאות הפחת הן בגין הנכסים של מאגר נתוני האשראי, שאומנם השנה הסתיימה הפחתתם בספרי הבנק אבל הם ממשיכים להביא תועלת לבנק.

מנהלת יחידת השכר הסבירה את הגידול בסך 40 מיליוני ש"ח בהוצאות השכר ובסך 60 מיליוני ש"ח בתשלומי הגמלאות והפרישה. לדבריה, גידול בסך 29 מיליוני ש"ח, מתוך הגידול של 40 מיליון בהוצאות השכר, מתחלק באופן הבא: 17 מיליון נובעים משינויים במשכורת הקובעת – קידום בוותק ובדרגות, תשלום עבור פעימה של הסכם מ-2019 ותשלומים שנתיים; 3 מיליוני ש"ח נובעים משינוי בתמהיל העובדים – קליטת ופרישת עובדים על פני כל השנה; 9 מיליוני ש"ח נוספו בגין הצטרפות בנק ישראל להסכם המסגרת שנחתם במשק ב-2023 – גידול של כ-5.5 מיליוני שקלים נבע מתשלום מענק בסך 6,000 ש"ח לעובד והיתר בגין תוספת חודשית קבועה של 400 ש"ח, החל מחודש יולי, הכול בהתאם להסכם האמור.

מנהלת יחידת השכר ציינה כי סכום של 11 מיליוני ש"ח מתוך הגידול בתשלומי הגמלאות והפרישה נובעים מעדכון הגמלה בפנסיה התקציבית, שהיא צמודה למדד. תשלומי הפרישה, לעומת זאת, קטנו ב-3 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-2022. מנהלת היחידה ציינה גם כי הגידול שהיה אמור להיות בתשלומי הגמלאות בגין קצבאות לגמלאים שנוספו השנה, קוזז לחלוטין על ידי הפסקת תשלומים לגמלאים ולשארים שנפטרו ולא הותירו אחריהם מקבלי קצבה.

חבר מועצה אמר שלדעתו למרות שהגידול בהוצאות עבור תשלומים לגמלאים היה גבוה במידה רבה מהגידול בהוצאות השכר, על המועצה לשים לב בעיקר להוצאות השכר מפני שעליהן היא יכולה להשפיע, למשל באמצעות מספר התקנים / עובדים שהיא מאשרת.

מנהלת יחידת השכר אמרה שהגידול במספר עובדי הבנק ב-2023 נבע, רובו ככולו, מגיוס מאבטחים, ברביע האחרון של השנה, אשר החליפו את מאבטחי הבנק שגויסו לשירות מילואים בגלל המלחמה.

חבר מועצה אמר שלמעשה הייתה הכפלה של מצבת עובדי הביטחון של הבנק, אבל אפשר לצפות שב-2024 תהיה ירידה מסוימת במצבת זו.

מנהלת יחידת השכר אמרה שכבר ניכרת ירידה והתייצבות במצבת עובדי הביטחון.

האקטואר של הבנק ציין שבסוף 2022 עמד סך הערך המהוון של ההתחייבויות הבנק בגין הטבות לעובדים על 6.08 מיליארדי ש"ח. הן ירדו לכ-5.43 בסוף 2023. עיקר הירידה, כ-395 מיליוני ש"ח, נבע מהעלייה של עקום הריבית על אגרות חוב צמודות מדד, ששימש לחישוב. החישוב נערך על פי תחזית לטווח ארוך של התשלומים לכל אחד ואחד מהעובדים והגמלאים. תשלומים אלה כוללים, למשל, תשלומי פנסיה, מענקים, פדיון חופשות וכיו"ב. גורם נוסף לירידה בהתחייבויות – בסכום של 257 מיליוני ש"ח – היה הסכם השכר שנחתם בבנק לשנים 2024 – 2027 שבעקבותיו פותח מודל חדש והונחו הנחות אקטואריות חדשות באשר להתפתחות השכר בעתיד. האקטואר של הבנק ציין כי לנוכח המורכבות שבפיתוח המודל הוא מביא בחשבון רק את ההתחייבויות כלפי העובדים בדור א' בפנסיה תקציבית, שהן החלק העיקרי של התחייבויות הבנק התלויות בשכר. האקטואר גם ציין כי בעקבות מחקר סטטיסטי עודכנו ההנחות בדבר ההסתברות של פרישת עובדים מדור א' בפנסיה תקציבית במועדים שונים. עדכון ההנחות העלה את ההתחייבויות האקטואריות בכ-11 מיליוני ש"ח.

חבר המועצה המינהלית, המשמש גם כיו"ר הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים, ציין כי האקטואר מטעם המשרד של רואה החשבון המבקר בדק את החישובים שערך אקטואר הבנק ואישר אותם. הוא הוסיף כי אחרי הכול ההתחייבות האקטוארית של הבנק היא מהותית וצריך מדי פעם לבחון ולעדכן את ההנחות האקטואריות או אף לערוך מחקרים סטטיסטיים, כפי שציין האקטואר של הבנק, אשר בעקבותיהם נערכים שינויים בחישובים. חבר המועצה אמר שההסברים שניתנו לחברי הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים בנוגע לדוחות הכספיים ולחישובים האקטואריים הניחו את דעתם.

חבר אחר במועצה המינהלית העיר כי בביאור 7 המתייחס לרכוש קבוע ולנכסים בלתי מוחשיים מופיעה הערה שבה נכתב בין השאר: "לאחרונה נודע כי אין בכוונת רמ"י לחדש את החכרת המגרש ל-50 שנה נוספות". חבר המועצה ציין כי אומנם בנק ישראל הגיש השנה השגה על גובה דמי החכירה, אבל אין באמת חשש שהבנק לא ימשיך לחכור את הקרקע ולכן מדובר בניסוח שגוי ומטעה.

יו"ר המועצה המינהלית ביקש ממנכ"לית הבנק וממנהלת אגף החשבונות לבחון מחדש את הניסוח ולדווח למועצה.

חבר מועצה נוסף שיבח את הדוח שכתב אקטואר הבנק.

רואה החשבון המבקר ציין כי האקטואר מטעם משרדו מסר לוועדה לבחינת הדוחות הכספיים דיווח מפורט בנוגע לדוח של האקטואר של הבנק. הוא הוסיף כי גם הדיונים בדוחות הכספיים בכללם היו מעמיקים ובהם נדונו כל הסוגיות החשבונאיות, האומדנים וכו'. לדבריו, הכנת הדוחות, ביחד עם הבנק, הייתה השנה מהירה יחסית ובלוחות זמנים טובים מאוד.² רואה החשבון הוסיף כי לדוחות עצמם אין לו הערות.

² הוחלט לא לפרסם – נושא סודיות.

חבר המועצה המינהלית, המשמש גם כיו"ר הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים, אמר שהוועדה ממליצה למועצה המינהלית לאשר את הדוחות הכספיים ויו"ר המועצה המינהלית אמר שהמועצה מאשרת את הדוחות וביקש להודות לכל מי שסייע בהכנתם.

החלטות:

1. על פי סעיף 75 (ב) לחוק בנק ישראל, התש"ע-2010, החליטה המועצה המינהלית לאשר את הדוחות הכספיים של בנק ישראל לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023. הדוח יוגש לממשלה ולוועדת הכספים של הכנסת, ויפורסם לציבור באתר האינטרנט של הבנק.
2. המועצה מסמיכה את יו"ר המועצה המינהלית - פרופ' יהושע שמר, את נגיד הבנק - פרופ' אמיר ירון ואת מנכ"לית הבנק - גב' שולמית גרי לחתום על הדוחות הכספיים של בנק ישראל לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023.

נושא 2 בסדר היום: דוח ביקורת רואה חשבון מבקר

חבר המועצה המינהלית, המשמש גם כיו"ר הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים, ציין כי רואה החשבון המבקר הוסיף לדוח שלו את ה-Short Form – מסמך המתאר את תהליכי העבודה של ביקורת הדוחות ומפרט את עיקרי ממצאיה. לדבריו, הממצאים הקשורים לתחום הטכנולוגי היו השנה משמעותיים פחות. עם זאת גם השנה צוין הממצא, שמופיע כבר מספר שנים, על היעדר הליך משמעותי סדור בבנק. לדבריו, מנכ"לית הבנק הציגה בפני הוועדה את עמדת הבנק בעניין זה.

רואה החשבון המבקר אמר שמהביקורת עלו 4 המלצות אשר 2 מהן, בתחום הטכנולוגי, כבר טופלו. הוא שיבח את הבנק על הטיפול שנעשה, לבקשת המועצה המינהלית, במרבית ההמלצות שהופיעו בשנים הקודמות. הוא הוסיף כי 2 ההמלצות שעדיין לא טופלו נדונו, בהשתתפות מנכ"לית הבנק, בוועדה לבחינת הדוחות הכספיים.

החלטות:

המועצה מאשרת את ההמלצות הכלולות בדוח הביקורת של רואה החשבון המבקר.

נושא 3 בסדר היום: עדכוני הנגיד והמנכ"לית

עדכוני הנגיד

הנגיד סקר את האירועים הצפויים לרגל פרסום דוח בנק ישראל שעל הכנתו שקדו הרבה בבנק ישראל. לדבריו הדוח המקיף דן בסוגיות מהותיות בהיבט הציבורי.

הנגיד דיווח על השתתפותו הבוקר בוועידת מעריב לעסקים 2024, על ההיערכות בבנק לתרחישי חירום, על דיונים בכנסת בנושאי בנקאות ועל מפגשים שערך עם בכירים בתחום הבנייה וההיי-טק.

יו"ר המועצה המינהלית ביקש שהבנק ישלח לחברי המועצה עותק של דוח בנק ישראל, שהוא לדבריו מסמך חשוב מאוד.

³ הוחלט לא לפרסם – נושא סודיות.

עדכוני מנכ"לית הבנק

מנכ"לית הבנק דיווחה על התמודדות הבנק עם הקשיים שנוצרו עקב גיוס עובדים רבים למילואים, על הקשיים שהמגויסים חווים ועל הסיוע להם.

המנכ"לית דיווחה על דיונים שמתקיימים בבנק, בהובלת היחידה להמשכיות עסקית, כדי להתמודד עם תרחישים שונים של חירום. היא אמרה שתוצאות הדיונים יוצגו לנגיד ואח"כ אפשר יהיה להציגם גם למועצה המנהלית. המנכ"לית הזמינה את חברי המועצה להשתתף בטקס הרמת כוסית לקראת הפסח, שבו ישולב גם טקס לכבוד עובדים מצטיינים.

נושא 4 בסדר היום: עדכונים מוועדת ביקורת

חבר המועצה המינהלית, המשמש גם כיו"ר ועדת הביקורת, אמר שב-26 בפברואר הוועדה דנה בשני דוחות ביקורת, מהם אחד בנושא מעקב אחר תיקון הליקויים ויישום ההמלצות מדוח הביקורת בנושא רישוי-מינוי נושאי משרה.

נושא 5 בסדר היום: דוח ביקורת מעקב אחר תיקון הליקויים ויישום ההמלצות מדוח הביקורת בנושא רישוי-מינוי נושאי משרה

חבר המועצה המינהלית, המשמש גם כיו"ר ועדת הביקורת, אמר שהדוח המקורי על יחידת הרישוי בפיקוח על הבנקים נכתב ב-2021 וכלל 32 המלצות. 24 מההמלצות בוצעו או שהפכו לא-רלוונטיות. לדבריו, ועדת הביקורת התרשמה כי פעילות היחידה השתפרה בשנים האחרונות באופן משמעותי. הבדיקה המקדמית של מועמדים לתפקידי דירקטורים בבנקים המסחריים עברה מטיפול היחידה לוועדה למינוי דירקטורים בתאגידי הבנקאיים. דוח המעקב מצביע על יישום יפה מאוד של המלצות שנכללו בדוח המקורי. עם זאת, יש המלצות שיישומן עדיין לא הושלם ובהן עדכון הנוהל בנושא הוראות העבודה לבדיקת כשירות ומהימנות של נושאי משרה. צריך לעדכן גם את רשימת התיוג (צ'ק ליסט) לבדיקת כשירות המועמדים.

נושא 6 בסדר היום: דוח ביקורת בנושא אתר האינטרנט החדש של בנק ישראל

חבר המועצה המינהלית, המשמש גם כיו"ר ועדת הביקורת, אמר כי גם דוח ביקורת זה נדון בוועדה ב-26 בפברואר. לדבריו, הביקורת הפנימית ראתה לנכון לערוך את הביקורת לאחר שעבודת ההסבה וההשלמה של אתר האינטרנט החדש, שעלה לאוויר בדצמבר 2022, הושלמה כמעט במלואה. מטרת הביקורת הייתה לבחון תהליכים והתאמתם לנהלים ולדרישות, ואת שיטות הניהול, הפיקוח, המעקב והבקרה המיושמות בתהליכי העבודה. הביקורת ציינה, וכך גם התרשמה הוועדה, כי אתר הבנק שודרג באופן מרשים ועבודת השדרוג בוצעה בפרק זמן קצר יחסית. עם זאת הדוח כולל מספר מצומצם של ממצאים כמו: קטלוג חסר, תכנים המתורגמים בצורה חסרה, היעדר בקרה מספקת על העלאת תכנים לאתר וריבוי הגורמים המעלים תכנים לאתר. יו"ר הוועדה ציין כי הבנק יגבש תוכנית בסוגיית העלאת תכנים לאתר, ויציג אותה לוועדה בתוך חצי שנה. כמו כן נמצא בביקורת כי חסר מידע על מספר המשתמשים באתר, איזה שימוש הם עושים בו והאם הם מקרב הציבור הרחב או מקרב עובדי הבנק.

החלטות:

המועצה מאשרת את ההמלצות הכלולות בדוח ביקורת בנושא אתר האינטרנט של בנק ישראל.

נושא 7 בסדר היום: דוח ביקורת בנושא התקשרות ותשלומים ליועצים

חבר המועצה המינהלית, המשמש גם כיו"ר ועדת הביקורת, ציין כי דוח ביקורת זה נדון בוועדה ב-17 במרץ. הביקורת נערכה לבקשת אחד מחברי הוועדה ועלו בה מספר ממצאים ובהם:⁴ הביקורת ממליצה לבנק לבחון את הסוגיה ולקבוע מדיניות שתביא בחשבון גם את אופן הדיווח על תשלומים ליועצים חיצוניים, כדי להפחית את החשיפה לסיכון. יו"ר הוועדה ציין כי אין בדוח ממצאים ברמת חשיבות גבוהה, או סוגיות המחייבות דיון בהן במועצה המינהלית.

חבר אחר במועצה המינהלית העיר שבדוח הביקורת יש רשימה ארוכה של היועצים החיצוניים בבנק המציגה את שמם ואת משך העסקתם. לדעתו, צריך היה להציג, לכל הפחות, גם את תחום הייעוץ. הוא הוסיף שהבנק צריך לתת את הדעת לשאלות כמו: האם יש ליועץ מקום קבוע בנק והאם הבנק מספק לו אמצעים כמו שולחן ומחשב; איזה דרג בבנק יכול לגייס יועץ חיצוני ומיהו הגורם המאשר את הגיוס; האם הצורך בהמשך העסקת יועץ מסוים נבחן מדי תקופה; האם יש מדיניות להגבלת משך העסקת יועץ; האם מספר היועצים החיצוניים הוא מחויב המציאות לנוכח העובדה שהבנק מעסיק כ-1,000 עובדים.

חבר מועצה שלישי אמר שחשוב מאוד לקבל בהקדם חוות דעת משפטית בסוגיה של יחסי עובד – מעביד וגם לקבוע בנהל שתיערך בחינה של נחיצותו של כל יועץ, למשל אחת לשנה.

מנכ"לית הבנק אמרה שלקראת הדיון השנתי בתקציב הבנק היא מקבלת בקשות להעסקת יועצים חיצוניים במסגרת התהליך, הבקשות מאותגרות והצורך נבחן בקפידה. לדבריה, יש רוב ברור ליועצים חיצוניים בתחום הטכנולוגיה, אבל יש יועצים גם בתחומים אחרים, למשל בהמשכיות העסקית ובפיקוח על הבנקים. גם כאשר מקימים גוף חדש בבנק צריך לעיתים להיעזר ביועץ חיצוני כדי לכתוב נהלים לגוף החדש. המנכ"לית אמרה שנושא היועצים החיצוניים בבנק הוא סבוך וכי בכוונתה להתעמק בו זמן מספיק לפני תחילת הדיונים השנה בתקציב. היא ציינה שהבנק מעסיק יועצים בפרויקטים שונים, מרביתם טכנולוגיים, ומספר היועצים החיצוניים משקף את ריבוי הפרויקטים המתוכננים והמתנהלים בבנק. מרבית היועצים מספקים את שירותיהם עד לסיום הפרויקט, אבל ישנם פרויקטים שבהם היועצים ממשיכים ללוות את הבנק גם לאחר שהפרויקט הסתיים לכאורה, למשל בהפעלה ותחזוקה של מערכת שהוקמה. ישנם גם יועצים שזוכים פעם אחר פעם במכרז, גם הודות לידע הייחודי שצברו במשך תקופת העסקתם בבנק. אומנם, ישנם חסרונות מסויימים להעסקת יועץ לתקופה ממושכת, אבל לדעתה בנק ישראל לא שונה בהיבט זה מגופים אחרים. המנכ"לית הוסיפה כי כל בקשה למימוש אופציה להארכת התקשרות עם יועץ מגיעה לפתחה והיא דנה בה ובוחנת אותה בכובד ראש. לדבריה, היו בקשות שהיא לא אישרה. המנכ"לית הוסיפה כי מצאה שיש בבנק הגדרות שונות לסוגי יועצים ובכוונתה לייצר הגדרות אחידות. היא גם ציינה כי היא קבעה מועד לדיון של ועדה פנימית בנושא היועצים החיצוניים בבנק.

החלטות:

המועצה מאשרת את ההמלצות הכלולות בדוח ביקורת בנושא התקשרות ותשלומים ליועצים.

⁴ הוחלט לא לפרסם – נושא הנמצא בבדיקה.

נושא 4 בסדר היום: עדכונים מוועדת ביקורת (המשך)

חבר המועצה המינהלית, המשמש גם כיו"ר ועדת הביקורת, דיווח כי בישיבה של הוועדה ב-17 למרץ, נדון גם דוח ביקורת בנושא פונקציית הציות בבנק. אלא שהדיון לא הסתיים והוועדה תוסיף ותשמע את מנכ"לית הבנק ותדון עוד בסוגיות שונות בנושא. לדבריו, דוח הביקורת והדיון בו הם חשובים מאוד. למשל, בסוגיה של הגדרת חלוקת האחריות בין פונקציית הציות לבין גורמים אחרים בבנק שתחומי אחריותם משיקים וגבולות האחריות אינם ברורים די הצורך.

נושא 8 בסדר היום: השקל הדיגיטלי

מנהל פרויקט השקל הדיגיטלי העביר סקירה לחברי המועצה בנושא. במסגרת הסקירה פירט בין היתר, על החלופות השונות להנפקת שקל דיגיטלי בבנק, המניעים להנפקה וסקירה בין – לאומית בנושא. יו"ר המועצה הודה למנהל פרויקט השקל הדיגיטלי על הרצאתו הבהירה והמעניינת.

נושא 9 בסדר היום: תנאי שכר

יו"ר המועצה המינהלית אמר שלנוכח העובדה שתנאי השכר, שהוצגו לאישור המועצה, פורטו במסמך שהוגש לקראת הדיון ואושרו על ידי הממונה על השכר במשרד האוצר, אין הוא רואה בעיה מיוחדת העומדת בפני המועצה.

חבר המועצה המינהלית שאל על איזו תקופה חלה המכסה של 1,100 השעות שאושרה על ידי הממונה על השכר במשרד האוצר לצורך עבודה מהבית של עובדים קבועים שאינם "הורים עובדים" ובכמה עובדים שכאלה מדובר. הוא ציין כי מנהלי החטיבות רשאים להקצות עד 10 שעות של עבודה מהבית לעובד, בהתאם לצורך העסקי, ומנהל חטיבת הון אנושי ומשאבי ארגון יוכל להוסיף על כך עוד 5 שעות, משמע תוספת של 50%. חבר המועצה ציין כי חרף בקשות חוזרות ונשנות של חברי המועצה, הבנק עדיין לא הציג למועצה נתונים על אפקטיביות העבודה מהבית.

מנכ"לית הבנק השיבה ש-1,100 השעות הן ההקצבה החודשית לכ-150 עובדים קבועים שאינם מוגדרים "הורים עובדים" ולכן לא היו זכאים עד היום לתמורה עבור ביצוע שעות נוספות מהבית. אי לכך, הבנק לא יכול היה לדרוש מאותם עובדים לעבוד מהבית. המנכ"לית הסבירה כי מספר העובדים המשתייכים לקבוצה זו יכול להשתנות: יכולים להיגרע עובדים שנולדים להם ילדים ואז הם משתייכים לקבוצת ה"הורים העובדים", או להתווסף עובדים שהשתייכו לקבוצת "הורים עובדים" אבל הילד הצעיר שלהם חצה את גיל 12. המנכ"לית הדגישה כי 1,100 השעות היא המכסה המקסימלית שהבנק רשאי להקצות לקבוצה האמורה, והן יוקצו בהתאם לנוהל מסודר, על פי פרמטרים שנקבעו.⁵ המנכ"לית הוסיפה כי ההסכם הקיבוצי קובע כי לכול עובד הזכות לקבל תשלום עבור שעות נוספות, אבל עובדים קבועים אשר אינם מוגדרים כ"הורים עובדים" יכלו עד כה לממש זכות זו רק בבנק. ההסכם מרחיב את הזכות גם לעבודה מהבית. למעשה, ההסכם לא מגדיל את הקצבת השעות הנוספות של העובדים אלא קובע כי אפשר יהיה לנצל אותה גם מהבית ולא רק בעבודה בבנק. היא גם הדגישה כי התוספת של 5 השעות בחודש שמנהל חטיבת הון אנושי ומשאבי ארגון רשאי לאשר, תהיה רק במקרים חריגים וכנגד בקשה מנומקת בכתב.

⁵ הוחלט לא לפרסם - נושא הקשור למו"מ עם ועד העובדים שטרם סוכם.

החלטות:

על פי סעיף 20(א)(5) לחוק בנק ישראל, התש"ע-2010, החליטה המועצה לאשר את תנאי השכר המוצגים במסמך חטיבת ההון אנושי ומשאבי ארגון מתאריך 21 במרץ 2024 ושקיבלו את אישור הממונה על השכר.

נושא 10 בסדר היום: פנייה למועצה המינהלית

יו"ר המועצה המינהלית אמר שעל חברי המועצה, כמו על חברי מועצת מנהלים, חלה חובת פיקוח, חובת זהירות וחובת נאמנות. לדעתו, המועצה המנהלית לא צריכה להתעמק בכל משפט וטענה של הפונה כלפי הפיקוח על הבנקים, אלא לקבל מהפיקוח על הבנקים, בכפוף לייעוץ משפטי, תשובה עניינית לכל טענה של הפונה שתציין אם יש בה ממש ואם כן כיצד היא מטופלת, כדי שחברי המועצה יוכלו למלא את חובותיהם כאמור.

המפקח על הבנקים הבהיר שהפיקוח על הבנקים משיב לכל פנייה של הפונה. לדבריו, אם מדובר בעניין שבו על המועצה להשיב לפונה אזי ככל שמדובר בנושא מקצועי הפיקוח ינסח את התשובות או שיתאר ויסביר לחברי המועצה את דרך טיפולו בעניין.

היועצת המשפטית הבהירה שהפונה לא הפך את המועצה המינהלית למעין יחידה לתלונות הציבור על הבנקים. התלונות שלו כנגד בנקים מגיעות לפיקוח על הבנקים אשר עונה לו כפי שהוא מוצא לנכון. הפניות של הפונה למועצה המינהלית מכוונות כנגד הפיקוח על הבנקים, כשהוא סבור שהפיקוח אינו ממלא את תפקידו כנדרש. לכן, לא הפיקוח על הבנקים צריך להשיב לפונה, במקרים שכאלה, בשם המועצה המינהלית.

יו"ר המועצה המינהלית הסכים ואמר שוועדת הביקורת בוחנת אם התשובות של הפיקוח על הבנקים לפונה הן ראויות ומציגה את הדברים למועצה.

היועצת המשפטית ציינה כי באחת מפניותיו דרש הפונה מהמועצה המינהלית להורות לפיקוח על הבנקים להוציא הוראות ניהול בנקאי תקין אשר יסדירו את נושא הכספים של נספי השואה שהופקדו בבנקים. היועצת המשפטית אמרה כי עמדה לכתוב לפונה תשובה שתציין כי למועצה המינהלית אין סמכות להורות לפיקוח על הבנקים להוציא נוהל בנקאי כזה או אחר, אבל אז הפונה כתב שוב וציין כי לדעתו קיימת חובה מוסרית לעשות כל הנדרש כדי שתפורסם בישראל רשימה מלאה של חשבונות בנק המשוייכים לנספי שואה. לנוכח רגישות הנושא בהיבט הציבורי סברה היועצת כי ייתכן והמועצה תרצה לתת עליו את הדעת. היועצת המשפטית הסבירה כי לפני לא מעט שנים קמה זעקה ציבורית כנגד בנקים בישראל ובעיקר כנגד בנק מסוים, על שאינם דואגים לאתר יורשים של נכסים שהופקדו בבנקים על ידי לקוחות שנספו בשואה. המדינה הקימה חברה מיוחדת שתאטר נכסים של נספים, כולל בבנקים. כשהחברה סיימה את תפקידה לאחר מספר שנים, הועברו הנתונים והמידע שהיא אספה אל האפטרופוס הכללי. היועצת המשפטית אמרה שהפונה טוען כי לא נעשה די בעניין זה וכי עדיין יש הרבה מאוד נכסים של נספים בבנקים ולא ייתכן שדווקא מדינת ישראל נמנעת מלהסדיר את העניין, מעבר למה שעשתה בעבר.

היועצת המשפטית הוסיפה כי הפונה קיבל תשובה מהפיקוח על הבנקים, שבה הפיקוח מפנה אותו לרשימה שפרסם האפטרופוס הכללי. נראה כי תשובה זו הכעיסה את הפונה שטוען כי במידע הקיים אצל האפטרופוס הכללי יש נגיעה לבנקים רק במקרים ספורים.

המפקח על הבנקים ציין כי התשובה לפונה בעניין זה, לפיה הנושא לא מטופל על ידי הפיקוח על הבנקים, אלא על ידי האפוטרופוס הכללי, ניתנה לאחר שבפיקוח וידאו עם האפוטרופוס הכללי שכל המידע הרלוונטי מצוי אצלו והוא מטפל בעניין. המפקח הסביר כי חשבונות שאין בהם תנועה במשך מספר שנים מועברים לאפוטרופוס הכללי ולבנקים אין את המידע העדכני לגביהם. לדבריו, באפוטרופוס הכללי הסבירו לפונה כיצד לקרוא נכון את קובץ הנתונים כדי שיוכל להתרשם שאין מדובר רק במידע על מקרים ספורים, כפי שטען. המפקח ציין כי כל התשובות לשאלות שהפונה הפנה בעניין לפיקוח על הבנקים מצויות אצל האפוטרופוס הכללי שמוכן גם לטפל בעניין ישירות מול הפונה.

חבר המועצה המינהלית אמר כי הוא מתרשם שבנק ישראל השקיע מאמץ רב והעמיק לחקור בעניין.

היועצת המשפטית אמרה שלנוכח הדברים שעלו בדיון אפשר להשיב לפונה כי פנייתו הועברה אל הפיקוח על הבנקים אשר מסר למועצה כי ערך בירורים עם נציגי האפוטרופוס הכללי והשיב תשובה לפונה. המועצה המינהלית, במסגרת הסמכויות שהוענקו לה, לא מוצאת מקום להתערב בנושא.